

De rit voert langs de Reichstag van Foster, het nieuwe Hauptbahnhof van Meinhard von Gerkan, het historische Museum van Pei, de Potsdammer Platz en de Hufeisensiedlung van Bruno Taut. Geen overbodige luxe om naast het boek van Timm ook een gids met goede kaart te kopen.

Van der Meer: 'Tijdens de tocht komt het hele spectrum van het leven op je af: mooie gebouwen, kunst, mensen, politiek, idealen, cafés, kortom alles wat het leven de moeite waard maakt. Ondertussen maak je gebruik van het recht op luiheid dat vakantie heet.'

## 5 Lanzarote Ook leuk in de regen

Bauke Tuinstra  
GDA, Burdaard

'Ik was een beetje bang dat er alleen maar strand zou zijn toen we een last minute trip naar Lanzarote boekten.' Bauke Tuinstra werd aangenaam verrast door het magisch realistische landschap van het eiland: 'De wijngaarden met die halfronde muurtjes hebben iets mystieks. Ken je het computerspel Myst? Dat lijkt volledig gebaseerd op dat gebied.'

Het landschap wordt gelardeerd met de kunst en gebouwen van César Manrique. Tuinstra: 'Op elke rotonde staat wel een beeld of bewegend kunstwerk van hem.' De architectuur van Manrique ziet Tuinstra als een goed voorbeeld van contextueel, maar niet historiserend bouwen. 'Qua vorm is het totaal anders dan wat wij in Nederland doen. Hij maakt duidelijk gebruik van de natuurlijke omgeving. Zo heeft hij zijn woning in een oude hacienda in het lavagebied ondergronds uitgebreid in het natuurlijke gangenstelsel dat de lava daar heeft uitgesleten. Je loopt van luchtbel naar luchtbel. De muren zijn van zwart lava, de vloeren en banken van strak wit beton, de bekleding van rood pluuche en leer. Het is een beetje James Bond-achtig.'

Ook de Mirrador del Rio, een door Manrique ontworpen uitkijkpost in het noorden van het eiland, is opgetrokken uit lavasteen. De enorme ramen zijn er zonder kozijn in gezet. 'Het is basic en bizar tegelijk: alleen maar zwarte lavasteen, wit geschilderd beton en glas - net zo ruw als het eiland zelf. Manrique brengt met zijn regiospecifieke bouwwerken de traditie een stap verder. Vooruitgang brengen vanuit het verleden, dat proberen wij ook te doen.' Al met al dus een ideale vakantiebestemming voor de recreërende architect: 'Frankrijk valt altijd zo tegen zodra de zon weg is. Je moet je jouw vakantiebestemming altijd even voorstellen met slecht weer en zonder bomen. Hoe ziet de omgeving er dan uit? Als dat nog een mooi plaatje oplevert, kun je met een gerust hart op reis. Lanzarote blijft indrukwekkend, regen of geen regen.'

## 6 Porto en omstreken Romantiek bij de thee

Rob Moritz  
19 het atelier, Zwolle

'In Porto heb ik voor het eerst gezien dat een Koolhaas écht mooi is. Tot dan toe had ik bij zijn werk meestal het idee dat ik naar uitvergroete maquettes stond te kijken. Maar Casa da Música, dat als een meteoriet in het geplooid landschap van Porto ligt, heeft prachtige detailleringen. Ik was er erg van onder de indruk.'

Rob Moritz stelt een lang weekend voor met een kleine trip in en rond Porto. Het startpunt is Porto, waar gezellige smalle straatjes, ouwe troep, monumentale gebouwen en strakke, nieuwe architectuur elkaar afwisselen. Moritz: 'Die vermenging is fascinerend. Het is verbijsterend om te zien hoe er in drukke straten middenin de stad achter gevels een boom staat - wat illustreert hoe lang geleden het huis al ingestort is - terwijl pal daarnaast het nieuwe design omhoog schiet. Geniet van een goed concert en ga lekker eten langs de Douro. Mooi eten aan zee kan trouwens ook in restaurant Boa Nova, een vroeg ontwerp van Álvaro Siza, op een rots aan het strand in Leça da Palmeira.'

De volgende bezienswaardigheid is weg van de kust, in Braga, waar geen voetballiefhebber het stadion van Eduardo Souto Moura voorbij mag rijden. Moritz: 'Dat is echt schokkend mooi. Het stadion is deels uit de rotsen gehouwen en de betonnen tribune zit met spankabels aan de rots vast. Wat een klick om daar op de middenstip te staan. Ik kon het niet laten even naar kantoor te bellen met de vraag "raad eens waar ik nu sta?".'

Vlakbij Braga ligt een pousada waar je kunt overnachten: Pousada Santa Maria do Bouro. 'Een door Souto Moura gerestaureerd klooster, waar je eigenlijk ook de hele volgende dag moet spenderen. De omgang rond het kloosterhof is zó keurig dichtgezet met glas, dat je je hoofd ertegenaan stoot omdat je het niet ziet.'

De laatste stop op de terugweg naar Porto moet Montemor-o-Velho zijn. 'Bij de ruïne van een kasteel staat daar boven op de berg een ontzettend mooi gedetailleerd theehuisje. Heel strak en transparant, net opgetild boven het maai-veld, tegen de kasteelmuur aan, met uitzicht over de wijde omgeving: het toppunt van architectuurromantiek.'

## 7 Quito Paradoxe pracht

Juliette Bekkering  
Bekkering Adams Architecten, Rotterdam

Juliette Bekkering kiest voor Quito, een stad die haar mateloos fascineert. Die fascinatie zit hem vooral in contrasten: de inbedding van een metropool in de ruige, western-achtige natuur en de schrille contrasten in de stad tussen oud en nieuw, arm en rijk, mooi en lelijk. 'In downtown Quito word je overweldigd door de pracht en praal van met bladgoud beklede kerken en kloosters uit de tijd van de Spanjaarden. Maar die staan wel in een verder totaal verloederd centrum; honderd meter verderop doet de taxichauffeur uit voorzorg alle deuren op slot. Dan heb je de kantoorgebouwen die er door de olie-industrie zijn neergezet, die zijn weer oerlelijk. En als je langs de sloppenwijken de stad uitrijdt, kom je daarna ineens allerlei Hollandse bloemenkwekerijen tegen die daar naartoe zijn verhuisd vanwege het ideale klimaat. Dan wordt het plaatje weer heel lieflijk en landelijk, bijna Zwitsers - met af en toe een palmboom. We hebben net buiten de stad ook een aantal architecten opgezocht. Die wonen daar in de meest fantastische buitens te midden van de waanzinnige natuur. Je treft er zelfs van die David Hamilton-decors aan, met witte paarden in groene weides. Kortom: één grote paradox.'

Bekkering vindt Quito in stedenbouwkundig opzicht intrigerend: 'Op een gegeven moment is er olie gevonden en toen is het aantal inwoners in een paar jaar tijd gigantisch gegroeid. De trek naar de stad en de organische groei die daarbij hoort, boeit me. Je krijgt stedenbouw die je als topografie kunt lezen en die heel logisch in elkaar steekt: langs een grote weg zet je hoge gebouwen, op een berg met rotsbodem bouw je niet en de sloppen komen in een rivierbedding waar niemand anders wil wonen. Het is zoveel meer de situatie van de dag dan wat je in Nederland ziet, waar tien jaar wordt geleuterd over een afvoerputje. Hier wordt alles ontworpen en overal over nagedacht; daar doen ze het gewoon.'

## 8 Giardino dei Tarocchi in Capalbio Wonen in een oervrouw

Corinne Schrauwen  
Schrauwen Architecten, Amsterdam

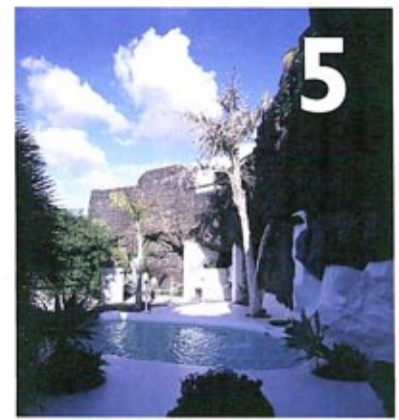
In het zuiden van Toscane ligt niet ver van de kust het dorpje Capalbio. Op een heuvel buiten het dorp heeft de Franse kunstenaar Niki de Saint-Phalle in de jaren zeventig en tachtig een sprookjesachtige tuin met enorme beelden gemaakt: Il Giardino dei Tarocchi. 'Het is wel even zoeken,' vertelt Corinne Schrauwen, 'maar zeer de moeite waard als je hem vindt.'

Geïnspireerd door Tarot-kaarten creëerde Saint-Phalle met hulp van haar man Jean Tingeley een park vol wonderlijke, kleurrijke, met mozaïek en teksten beklede sculpturen, waarvan sommige zelfs bewoonbaar zijn. Schrauwen: 'Saint-Phalle heeft hier haar hele levensverhaal uitgebeeld in een zelfgeschapen fantasiewereld. De thema's uit de Tarot-kaarten heeft ze verwerkt en verweeft met haar eigen leven. Het is duidelijk dat dat geen gemakkelijk leven was, maar toch word je van deze tuin helemaal blij. Ik weet nog dat ik dacht: hier moet ik later nog een keer met mijn kinderen naartoe. Saint-Phalle leeft niet meer, maar door haar kunstwerken krijg je het gevoel dat je oog in oog staat met de kunstenaar, het heeft iets heel persoonlijks. Er spreekt ongelooflijke toewijding uit. In een van de sculpturen heeft ze haar woning gemaakt. Een enorm beeld van een vrouw met van binnen de meest betoverende ruimtes: er is een kamer die helemaal met spiegeltjes is bekleed, daar kijk je door raamopeningen in de borsten naar buiten. Saint-Phalle maakte altijd nana's, van die oervrouwen met grote borsten. Ik vond de losse beelden op exposities en de plastic opblaaspoppes die je in museumwinkels kunt kopen wat oppervlakkig, maar in deze mystieke tuin, in de context van haar complete werk, doet haar kunst wat met je. De persoonlijke passie die eruit spreekt, heeft me geraakt. Ik ontwerp zelf momenteel veel particuliere woonhuizen, waarbij ik ook weer merk dat er meer is dan pragmatisch te werk gaan; je ontwerpt daarbij vanuit iets onbewusts, misschien meer als mens dan als architect.'

Willemijn de Jonge



Beeld van Enrico Chillida in de tuin van het Bundeskanzleramt, Berlijn. Foto: Jurjen van der Meer



La Fundación César Manrique, Lanzarote.



Theehuisje bij Montemor-o-Velho, Portugal. Foto: Rob Moritz.



Straatbeeld Quito, Ecuador. Foto: Juliette Bekkering.



Giardino dei Tarocchi in Capalbio, Italië. Foto: Corinne Schrauwen.